

difícil, en tot cas, que el vincle amb la Laila pugui ser més intens. I, per a ella, des d'ella, amb la família i el poble que pateix al desert.

Ara, arran dels fets d'al-Aaiun, per tant, hi ha les imatges (poques, atesa l'escandalosa opacitat informativa a què el govern marroquí ha sotmès la zona) de les haimes destruïdes, hi ha les denúncies de tortures, desaparicions i assassinats. Juli Peretó i Mercè Pamblanco posen noms i gestos a les víctimes. No són xifres: són l'àvia i les ties de la Laila, que la vigília de la crema del campament havien anat a mercat, que es van trobar que la policia ja no els deixava tornar i que només per això no van patir directament el moment de l'atac.

Els telèfons sonen tot l'any, entre les famílies d'aquí i les d'allà. El contacte es manté tant si els infants s'han de quedar més temps que no es preveia com si tornen a Algèria passat l'estiu. Quan el conflicte, sempre latent, sempre present per als qui fa dècades que suporten aquest tristíssim exili, s'encruueix, les telefonades es multipliquen. I els sentiments, a aquesta banda de les ones, són compartits: "És desesperant i vergonyós veure com l'estat espanyol se'n renta les mans d'aquesta manera", raona Miquel Cartró, "veure la violència extrema que exerceix el Marroc i el galdós paper de la Minurso, la missió de les Nacions Unides, que no fa res de res. Em fan pensar en Srebrenica". Juli Peretó resumeix l'estat d'ànim general en dos mots: "impotència i indignació". I continua: "Aquí ningú no diu res, ningú no condemna, res. Tenim informació directa, vivim la implicació de persones que coneixem, que són família de la Laila i, per tant, els considerem com família nostra, i ens sentim molt afectats per aquesta situació terrible. Molt. És la seua àvia, la seua tia, el seu cosí, que són, avui, ara, en risc de ser empresonats, torturats, en risc de morir. Com ens hem de sentir?"

Núria Salamé ens exposa, finalment i succintament, la crua realitat del poble sahrauí, que continua patint quan l'atenció internacional no l'enfoca: "Coneixeu la Sultana Jaya? És una jove a qui els torturadors li van buidar un ull amb l'amenaça que li buidarien l'altre perquè no pogués veure mai més el Sàhara".

Núria Cadenes

L'eurodiputat d'Esquerra Unida (IU) Willy Meyer presenta aquesta setmana una resolució al Parlament Europeu per a condemnar les accions del Marroc al Sàhara.

“La lluita armada, en un procés de descolonització, no es pot posar en qüestió”

Què n'espereu, de la resolució que presentareu al Parlament Europeu aquest dijous sobre els fets violents succeïts al Sàhara Occidental?

—Quan va haver-hi la crisi provocada per la vaga de fam d'Aminatu Haidar ja vam pactar una resolució que feia referència al pla Baker 2, a la necessitat de complir la resolució 1.459 sobre el dret a l'autodeterminació del poble sahrauí i exigia que la Minurso (Missió de les Nacions Unides pel Referèndum del Sàhara Occidental) hi garantís els drets, cosa que no fa. Espere i confie que pactem una resolució per a la condemna explícita i clara d'això que ha fet la força marroquina al Sàhara, que s'exigisca la fi de l'apagada informativa —que s'hi permeta l'arribada de periodistes de tot arreu— i que es demanen responsabilitats per les morts i la violència exercida gratuïtament.

—Fa uns dies que vau provar de visitar el campament sahrauí a la rodalia d'al-Aaiun però us van impedir de baixar de l'avió. Per què?

—Això va ser el diumenge 7 de novembre, unes hores abans de la dissolució violenta del campament. Anava acompanyat de tres periodistes canaris, en un vol de la companyia Binter Canarias. Quan vam arribar, tot de militars, policies i colons van envoltar l'avió mentre cridaven “fora,

fora, fora”. Això és greu, però encara ho és més que, així que el comandant de l'avió va obrir les portes, la policia de paisà irrompera dins, contra de la voluntat del comandant i incomplint totes les normes de navegació aèria. Les forces ocupants ja tenien presa la decisió de no deixar que hi haguera testimonis. No volien testimonis perquè ja tenien previst de cometre crims. Així fou. I mantenen una política d'apagada informativa perquè ningú no pugui explicar què hi passa.

—Tot i el bloqueig informatiu, el vice-president espanyol, Alfredo Pérez Rubalcaba, es va reunir amb el ministre marroquí d'Interior, Taib Cherkoui. Amb aquest gest, el govern espanyol fa costat explícit al govern marroquí?

—Sí. S'ha de lamentar el paper que fa el govern espanyol. En primer lloc perquè no compleix el manament que li atorga el dret internacional: es una exigència que Espanya siga l'administrador del procés de descolonització i, per tant, el garant dels drets del poble sahrauí. No únicament no l'exerceix sinó que, a sobre, s'ha convertit en un apèndix del govern marroquí. El govern espanyol accepta les informacions del marroquí, no ha condemnat encara avui l'actuació del Marroc —ni tan sols l'assassinat d'un espanyol sahrauí— i, per tant, té una actitud de submissió absoluta al Marroc. La conseqüència,

molt greu, és la impunitat amb què actua el Marroc al Sàhara occidental.

—Quins interessos creieu que mouen el govern espanyol a ser, segons que dieu, submís?

—És l'abandonament d'una política exterior exigent. Prioritzen les mercaderies i el lliure mercat del Magrib amb Europa a través d'Espanya per sobre dels drets humans. Això és substancial. No crec que Espanya vulga fer la sensació que és un govern víctima d'un xantatge sobre Ceuta i Melilla. Si foren víctimes del xantatge ho farien molt malament: no hi ha res pitjor en política que cedir al xantatge.

—Voleu dir que no hi ha xantatge a Espanya a propòsit de Ceuta i Melilla, sinó que és una qüestió purament econòmica?

—Dic que sí que pot haver-hi aquest xantatge, i potser accepten el xantatge, però també és indubtable que la lliure circulació de mercaderies, amb l'estatut avançat del Marroc, preval ara sobre els drets humans, malgrat que l'article 2 d'aquest estatut avançat diu que tot l'estatut està condicionat al compliment dels drets humans per part del Marroc.

—Fa 35 anys, quan Espanya va abandonar el Sàhara, la decisió fou presa per un rei Joan Carles I encara no coronat i fent funcions de cap d'estat provisional mentre Franco agonitzava al llit. Hi té encara responsabilitats el rei Joan Carles?

—Jo crec que el rei és una figura decorativa i en política exterior ha de fer allò que li diu el govern. El fet important és què fa el govern de Zapatero, com abans ho era què feia el govern Aznar. Els governs espanyols mai no han assumit el paper que les Nacions Unides els ha encomanat. Com que no l'assumeix —a diferència del cas de Timor Oriental, on Portugal sí que féu el seu paper—, Espanya abandona els drets que assisteixen el poble sahrauí per a la seua autodeterminació.

—El conflicte concret que s'ha desfermat ara pot precipitar la solució?

—La determinació del poble sahrauí és molt clara i molt ferma. L'acte d'acampar fora de les ciutats en un campament reivindicatiu tenia la voluntat de fer saber al món que les

PARLAMENT EUROPEU

“No és admissible que al Consell de Seguretat [de l'ONU] un país com França tinga el dret de veto i permanentment vete qualsevol aproximació a l'exigència del referèndum d'autodeterminació”

condicions del poble sahrauí resten condicionades per una política de colonització marroquina, que fa que els pitjors llocs de feina i les pitjors condicions de vida siguin per a la població sahrauí, mentre que les millors siguin per als colons que arriben des del Marroc per a ocupar territoris que no són seus. Aquesta determinació clara del poble sahrauí, si no va acompanyada pel rigor del dret internacional i per les institucions europees, pot fer que alguns sahrauís pensin que la via pacífica no és la més adient després de tants anys. Per tant, poden tornar a intentar una resposta armada. I aquesta resposta armada seria emparada pel dret internacional, perquè en els mo-

viments de descolonització, la lluita armada és una opció que no es pot posar en qüestió.

—Quina és la responsabilitat de l'ONU en l'eternització d'aquesta situació?

—L'ONU té un problema d'estructura. Ara per ara, tot i que som al segle XXI, no s'acaba de perfilar com el govern democràtic del món. Necessita una reestructuració, un redisseny perquè no és admissible que al Consell de Seguretat un país com França tinga el dret de veto i permanentment vete qualsevol aproximació a l'exigència del referèndum d'autodeterminació. Les Nacions Unides hi tenen una responsabilitat clau. Hi ha la incapacitat de fer complir les resolucions. La resolució 1.459 —sortida del Pla Baker 2— exigia de celebrar el referèndum —i el Front Polisari ha dit per activa i per passiva que n'acataria el resultat, fora quin fora. És insostenible que no hi haja capacitat d'executar els acords del Consell.

“La figura de Joan Carles és decorativa. Allò que compta és què fa el govern de Zapatero”

Àlex Milian